

## Περιεχόμενα

1. Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΙΝΑΙ ΣΑΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝ ΤΗ ΔΕΙΣ ΩΣ... ΑΥΓΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ 21/06/2020 σελ. 1,47

# 1. Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΙΝΑΙ ΣΑΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝ ΤΗ ΔΕΙΣ ΩΣ ΑΣΚΗΣΗ...

Μέσο: . . . . . ΑΥΓΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 21/06/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 21/06/2020

Σελίδα: . . . . . 1



## **ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ:**

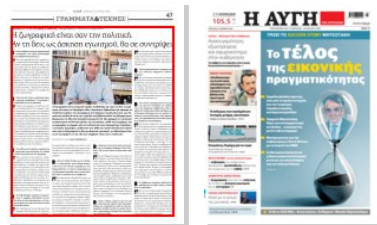
Η **ζωγραφική** είναι σαν την **πολιτική**.  
Αν τη δεις ως **άσκηση εγωισμού**,  
θα σε **συντρίψει** ▶<sup>47</sup>

# 1. Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΙΝΑΙ ΣΑΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝ ΤΗ ΔΕΙΣ ΩΣ ΑΣΚΗΣΗ...

Μέσο: . . . . . ΑΥΓΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 21/06/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 21/06/2020

Σελίδα: . . . . . 47



**ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ, ζωγράφος, πανεπιστημιακός:**

## Η ζωγραφική είναι σαν την πολιτική.

# Αν τη δεις ως άσκηση εγωισμού, θα σε συντρίψει

Αυτή η έκθεση είναι μια ημερολογιακή καταγραφή, ένα είδος απολογισμού μιας κοινοβουλευτικής θητείας;

Είναι μια μορφή πολιτικού ημερολογίου μέσα από τη ζωγραφική. Μια ανακεφαλαίωση. Αναθεώρησα πολλές από τις θέσεις μου μέσα από την άμεση κοινοβουλευτική εμπειρία. Βέβαια το Κοινοβούλιο γίνεται συχνά απολίτικο. Η αγωνία αυτοπροβολής τα στερεότυπα, οι εντάσεις προδίδουν αυτό που κρύβεται πίσω από τον θώρακα του καθωσπρεπισμού. Ο άνθρωπος, είτε στην πολύ αδύνατη στιγμή, είτε στην ισχύ του, αποκαλύπτει την αληθινή του ποιότητα. Η ανάγκη να κατισχύσει του άλλου, η διαχείριση της δικής του κατάπτωσης, ο έλεγχος της αμφιβολίας του είναι αποκαλυπτικά.

Λέτε συχνά ότι είστε «καλύτερος ακροατής όταν σχεδιάζετε». Τι ακούγατε όταν σχεδιάζατε αυτά τα πρόσωπα;

Ομιλίες λογογράφων, εισηγήσεις ειδικών, εξομολογήσεις στο γραφείο, αιτήματα προσωπικά στα χωριά, αυτοπροωθήσεις, επιθετικότητα, διακριτική διατύπωση, ανιδιοτελείς κουβέντες με λογικές προτάσεις. Ακούς τα πάντα. Ένα μεγάλο μέρος πολιτών, εκπαιδευμένων στο ρουσφέτι, ένα ακόμα μεγαλύτερο τμήμα ανθρώπων που θέλει το κοινό καλό. Κάποιοι έρχονταν με την «απόλυτη λύση» του οικονομικού ή εθνικού προβλήματος. Κάποιοι απαρηγόρητοι, κουρασμένοι, μόνοι. Όλα πρέπει να τα ακούς, να τα προσέχεις, να είσαι ταπεινός. Έτσι δεν υποκύπτεις. Η ζωγραφική για μένα είναι η πιο πυκνή μορφή πολιτικής διορατικότητας, τρόπος οργάνωσης της σκέψης μου και της δράσης.

«Το σχέδιο είναι ευέλικτο» γράφετε στο σημείωμα που συνοδεύει την έκθεσή σας. Είναι και εύκολο για τον ζωγράφο;

Είναι ευέλικτο γιατί μπορεί να δημιουργηθεί παντού. Με ελάχιστες υλικές προϋποθέσεις. Αυτό όμως δεν μειώνει τον βαθμό δυσκολίας. Το σχέδιο, εάν είσαι «εξωτερικός» και αμέτοχος, είναι ακατόρθωτο, εάν είσαι δεσμευμένος και δειλός, μπορεί να χαθεί, να λασπώσει, να αποτύχει. Η δυσκολία δεν σχετίζεται με την τεχνική, αλλά με την εσωτερική διαθεσιμότητα και το ρίσκο. Η απόφασή σου να ρισκάρεις, να αποτύχεις σου εξασφαλίζει τη δεύτερη ευκαιρία. Εάν τη ζωγραφική τη δεις ως άσκηση εγωισμού, το πιθανότερο είναι να σε συντρίψει ή να σε πείσει στη σύμβαση. Όπως και η πολιτική.

Το σχέδιο βγάζει τη μάσκα του προσώπου; Τι ακριβώς επιδιώξατε να αναδείξετε από τα πολιτικά πρόσωπα, την ένταση της στιγμής, την πολιτική στάση, τη δική σας πολιτική στάση;

Δεν επεδίωξα κάτι εκ των προτέρων. Στη ζωγραφική όλα λειτουργούν εκτός προθέσεων και συχνά εναντίον των προθέσεων.



**«Η ζωγραφική είναι αναρχική πράξη. Αυθαδιάζει και προς το ίδιο το αφήγημα, και προς τον ζωγράφο»** λέει ο Δημήτρης Σεβαστάκης με αφορμή τα «Πολιτικά σχέδια» που ζωγράφησε στη διάρκεια της βουλευτικής του θητείας και εκτίθενται αυτή την περίοδο στο βιβλιοπωλείο του **Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τραπέζης (Αμερικής 13)**. Με αφορμή την εικαστική συγκατοίκηση πολιτικών φίλων και αντιπάλων, αλλά και ζωγράφων και συγγραφέων ή μορφών από το πολιτιστικό τοπίο περασμένων περιόδων, ο γνωστός ζωγράφος, καθηγητής στο ΕΜΠ και πρώην βουλευτής εξηγεί πως «εάν τη ζωγραφική τη δεις ως άσκηση εγωισμού, το πιθανότερο είναι να σε συντρίψει ή να σε πείσει στη σύμβαση. Όπως και η πολιτική».

### ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΥ ΚΡΗΜΝΙΟΤΗ

Σε μερικά πρόσωπα έβγαINE μια λύπη, σε άλλα ένα είδος συσπείρωσης, ένας αμυντισμός, σε άλλα μια έντονη ωριασιότητα. Εκ των υστέρων το καταλάβαινα. «Εγχειρίζε» η ζωγραφική.

Από τον Αλέξη Τσίπρα και τον Κυριάκο Μητσοτάκη, στην Ντόρα Μπακογιάννη και στον Αντώνη Σαμαρά και στον Μπόρις Τζόνσον, τον Γιάννη Δραγασάκη και τον ψυχίατρο Γεωργιάδη, πώς «συνομιλούν» όλα αυτά τα πρόσωπα στον καμβά σας;

Εχω φροντίσει η διάταξη των έργων να έχει μια σεναριακή δομή, κατά κάποιον τρόπο, μια δραματουργική συνοχή. Κάτι σαν μικρές θεατρικές πράξεις. Έτσι τα πρόσωπα αντιδιαστέλλονται ή συνομιλούν. Αποτελούν αποκλίνοντα ή συμπληρωματικά μοντέλα που συγκροτούν μια «θρυμματισμένη» ενότητα. Στη ζωγραφική υπάρχει το βλέμμα, δίωξη, μοναξιά, δεν υπάρχουν οι πολιτικές προθέσεις, οι θεωρητικές κατασκευές. Όλα τα καλλιτεχνικά κινήματα που θεμελιώθηκαν στην πρόθεση απέτυχαν. Η ζωγραφική είναι αναρχική πράξη, αυθαδιάζει και προς το ίδιο το αφήγημα, και προς τον ζωγράφο.

Η πολιτική είναι τρόπος διατύπωσης μιας θεμελιώδους απορίας. Ποτέ δεν απαιτείται από την πολιτική και δεν θα απέχω. Συνεχίζω χωρίς να συνεκτιζομαι και χωρίς να κουνάω το δάκτυλο σε κανένα. Αδρανής δεν υπήρξα ποτέ.

Πού διαφοροποιείται ο ζωγράφος από τον πολιτικό; Υπάρχουν «κόκκινες γραμμές»;

Εάν ο πολιτικός ακολουθεί το επαγγελματικό στερεότυπο προσπαθώντας να εξασφαλίσει τους όρους της ύπαρξής του, της αναπαραγωγής του, τότε χάνει την αλήθεια του. Κυρίως αποσπάται από τον εαυτό του, από τα βαθύτερα υλικά που τον χτίζουν: αυτά που του «έδωσαν η μάνα του», οι ερωτικές σχέσεις του, οι βιοποριστικές αγωνίες, οι αμαρτίες, η ιδεολογική εμπλοκή του.

Τον Ιούλιο συμπληρώνεται ένας χρόνος από την ανάληψη των καθηκόντων της σημερινής κυβέρνησης. Πώς νομίζετε ότι τα πήγε; Και ειδικά στα θέματα του πολιτισμού, δεδομένης και της στάσης της απέναντι στους καλλιτέχνες, τους δημιουργούς, τους εργαζόμενους στον πολιτισμό κατά τη διάρκεια της πανδημίας;

Δυστυχώς, αναβιώνει τις παραδόσεις που θεμελίωσαν την προβληματική ελληνική πολιτική σκηνή: διευθέτηση διασπαρτων συμφερόντων, χρηματοδοτήσεις φίλων, πολιτιστικός αρχαισμός. Αντιδρούν και σάφρονες δεξιότητες. Χρησιμοποιώντας μια κατ'έπιφαση οργάνωση του κράτους, τάχα μου πειθαρχία, προσπαθεί να καλύψει τις απίστευτες αδυναμίες. Όμως το πρόβλημα δεν είναι να δώσει η αδυναμία της κυβέρνησης την «πάσα» στην Αριστερά, αλλά κυρίως η Αριστερά να ανακτήσει τον χώρο μόνη της, να χτίσει γερά το πεδίο. Έτσι θεμελιώνει τη σχέση της με τον κόσμο. Κριτικός σεβασμός. Ούτε κολακεία όλων των μαξιμαλισμών (το πληρώσαμε την τετραετία), ούτε αθεμέλιωτη κριτική. Ένταση στην κριτική, αλλά επιχείρημα και στιβαρό σχέδιο. Πρέπει να επιστρέψουν στην Αριστερά οι διανοούμενοι, οι πολίτες με μεσότητα, της μετριοπρέπειας. Αλλά πρέπει να αλλάξει και ο τρόπος, η γλώσσα πολιτικής απεύθυνσης.

Ανάμεσα στους πολιτικούς συναντούσα με τον κορυφαίο ζωγράφο Γιάννη Μόραλη. Με ποιους όρους συγκατοικεί μαζί τους;

Με τον Μόραλη είχαμε συναντηθεί στο Αιτάκειο της Αίγινας πριν λίγα χρόνια. Ζέστη αφόρητη. Του είπα: «Ο Χριστός ενδιαφέρεται για τη μορφή, ο Μόραλης για τη φόρμα». Έσκασε στα γέλια. «Θα το χρησιμοποιώ αυτό» μου είπε. Ενώ ήταν προς το τέλος, είχε σπирτάδα. Πολλές φορές στη σχολή μάς διόρθωνε με παραβολές. Ο Μόραλης, ως δάσκαλος, είναι μορφή πατέρα. Ο Δημήτρης μου, ο Μυταράς, επίσης. Ο Αρβανίτης, ο Κούκος, ο Τσιούρης επίσης. Όσο μεγάλωνω τόσο τους περιέχω. Με απομακρύνουν από τον θάνατο. Στο ΜΙΕΤ δεν έχω εκθέσει μόνο πολιτικούς. Εκτός από τον Μόραλη, έχω σχεδιάσει τον Χρήστο Λαμπράκη, τον εικαστικό Ντάνιελ Σποέρν, τον Τζακομέτι, τον συγγραφέα Ίαν Μακ Γιούαν και άλλους.

Αυτή η έκθεση σημαίνει κάτι για την πολιτική σας πορεία, αυτή που προηγήθηκε και ενδοχομένως αυτή που θα ακολουθήσει; Αλήθεια, μετά την αποχή σας από τις προηγούμενες εκλογές θα συνεχίσετε στον πολιτικό στίβο;